

solide figuur was, had Sultan Hamid, die in sommige Nederlandse kringen 'Sultan Max' werd genoemd, de neiging tot een zwierig leven. Hij was de enige overlevende telg uit de door de Japanners uitgeroeide Arabische sultansfamilie van Pontianak, had er weinig voor gevoeld met de sultanswaardigheid te worden bekleed maar had deze tenslotte onder pressie van van Mook aanvaard.

Een week lang waren in Malino negen-en-dertig vertegenwoordigers van Borneo en de Grote Oost bijeen. Zij zonden koningin Wilhelmina een telegram om haar te bedanken voor de 7 december-toespraak en schaarden zich voorts eenstemmig achter het door van Mook in zijn openingstoespraak toegelichte denkbeeld om van Indonesië een federatie van staten te maken. Welke en hoeveel? Men kon tot de vorming van vele kleine maar ook van slechts enkele grote overgaan. De vertegenwoordigers van de Zuid-Molukken wilden graag een eigen deelstaat oprichten maar werd dat denkbeeld aanvaard, dan zou men vele deelstaten krijgen. Conform de denkbeelden van van Mook voelde een grote meerderheid van de deelnemers aan de conferentie daar niet voor: buiten Java en Sumatra zouden twee deelstaten voldoende zijn, namelijk de deelstaat Borneo en de deelstaat de Grote Oost. Hoe die deelstaten zouden worden ingericht, zou op een tweede conferentie besproken moeten worden.

Voordat wij nu verder gaan, willen wij opmerken dat de vorming van een deelstaat Borneo niet mogelijk bleek — men was er een jaar na Malino niet verder gekomen dan tot de oprichting van wat wij hier en straks elders 'een sub-deelstaat' willen noemen: West-Borneo, het gezagsgebied van Sultan Hamid.

De deelstaat de Grote Oost kwam wèl van de grond.

De door de conferentie van Malino aanbevolen tweede conferentie werd in december '46 gehouden in Den Pasar, de hoofdplaats van Bali. Er waren inmiddels in de dertien autonome gebieden waarin het gouvernement de Grote Oost had ingedeeld, raden ingesteld, welker leden allen op voordracht van het Binnenlands Bestuur waren benoemd. Allen ledepoppen? Geenszins: er waren figuren onder van wie het Binnenlands Bestuur wist dat zij aan de zijde van de Republiek stonden. Die raden kozen vijf-en-veertig deelnemers voor de Den Pasar-conferentie en aan hen voegde de landvoogd vijftien toe. Er kwamen dus in Den Pasar zeventig personen bijeen. Zij besloten er, de landvoogd aan te bevelen, de nieuw op te richten deelstaat 'de staat Oost-Indonesië', *Negara Indonesia Timoer*, te noemen, welke staat het *Indonesia Raya* als volkslied zou hebben — het nationale Indonesische lied dat volkslied van de Republiek